

MODEL ROZWINIĘCIA TEMATU

Temat: Dokonaj analizy i interpretacji wiersza Stanisława Barańczaka *Widokówka z tego świata*.

ROZWINIĘCIE TEMATU

1. Ogólna idea utworu

np.

- pełen goryczy wiersz o kondycji człowieka w świecie,
- wyrzut skierowany w stronę Boga.

2. Elementy sytuacji lirycznej

np.

- typ liryki: zwrotu do adresata (nienazwanego, wpisanego w tekst),
- podmiot – anonimowy nadawca, każdy człowiek,
- adresat liryczny – Bóg.

3 Obraz Boga

np.

- nieobecny w codziennym życiu człowieka (anaforyczne powtórzenie *Szkoda, że Cię tu nie ma*),
- nieznany, niezbadany (*Co można wiedzieć, gdy się jest Tobą*),
- obojętny na ludzkie cierpienie (*jak Ty się czujesz z moim bólem*),
- wieczny (*czy czas coś znaczy, gdy się jest Tobą*).

4. Obraz człowieka

np.

- znużony światem, który ciągle jest dla niego obcy i niezrozumiały (*ta sama mroźna próżnia milczy swą nałogową odpowiedź*),
- obojętny na piękno, które potrafi dostrzec (*są urozmaïcenia: klucz żurawi, cienie palm i wieżowców*),
- ironiczny wobec „zdobyczy cywilizacji” (*niezniszczalny plastik; doskonaląc swoją własną mieszankę śmiecia i rozpacz*),
- świadomy przemijania (*zagłębiając się w ciele, w którym zaszyfrowane są tajne wyroki śmierci lub dożywocia*),
- bezradny i bezsilny wobec nieuchronności śmierci (*nie będę w stanie unieść zamkniętych ciepłą dłonią zimnych powiek*),
- skazaniec, nie mający wpływu na swój los (*tajne wyroki, dożywocie, kryminał*).

5. Obraz świata

np.

- niejednoznaczny – zimny i obcy a zarazem piękny,
- skażony przez rozrastającą się cywilizację (*nowotwór epoki*),
- zdominowany przez technologię i jej produkty (*niezniszczalny plastik*),
- oparty na antywartościach (*próchno, łgarstwo*).

4. Organizacja przekazu

np.

- stylizacja na list lub tekst pisany na odwrotnej stronie widokówki,
- pozornie konwencjonalna relacja z życia (jak z wczasów) – *mam rozległe widoki, klimat znośny, powietrze lepsze*,
- ostatnie słowa wiersza przypominają podpis *Twój człowiek*,
- trzy strofy o podobnej budowie opartej na powtórzeniach,

- każda strofa – rozważania podmiotu lirycznego zakończone puentą - pytaniem – skierowanym do Boga,
- język poetycki (liczne metafory) i kolokwialny zarazem (potoczne wyrażenia leksykalno – frazeologiczne).

5. Podsumowanie

Pełne podsumowanie:

np.

Podmiot liryczny wyraża przekonanie, że człowiek czuje się samotny w niedoskonałym świecie zdominowanym przez cywilizację, opuszczony przez Boga, pozostawiony sam ze swoimi lękami i poczuciem bezsilności wobec tego, co nieuchronne. Bóg jest daleki, nieosiągalny i niezrozumiały. Podmiot liryczny zarzuca Bogu obojętność wobec ludzkiego cierpienia, nie zgadza się na niedoskonały świat.

Niepełne podsumowanie

Próba podsumowania